

Komisyon Raporları

METAL HÜCRELER KOMİSYONU RAPORU

Sosyo ekonomik yapıda elektrik enerjisinin önemi kadar enerjinin kullanılması sırasında kullanılmakta olan elektromekanik sanayi ürünlerinde önemi çok büyüktür. Orta gerilim panolarında uygulamaya konulan Tip Test Raporu zorunluluğu hem ulusal imalatçıyı hem kullanıcıyı birkaç yabancı şirketin ürünlerini kullanmaya zorlaması açısından büyük bir açmaza sokmuştur.

Tip Test Raporu zorunluluğu uygulamasının sadece panonun imalatı açısından değil, pano içerisinde kullanılan elektromekanik cihazlar açısından da incelemek gerekiyor. Yabancı pano imalatçıları yerli elektromekanik sanayimizin yıllardan bu yana başarıyla üretilen kesici, ayırıcı, röleler ve ölçü cihazlarını, bu cihazlarının tümünün Tip Test Raporu olmasına rağmen kendi panolarında kullanmayı reddedip bunları dışarıdan getirmektedir.

Bu durum yerli elektromekanik sanayinin tümüyle yok olup elektrik sektöründe tümüyle dışa bağımlı hâle gelmemiz sonucunu doğurmaktadır.

Aralık 2002 tarihinde yürürlüğe giren OG panolarında Tip Test Raporu zorunluluğu, kısa devre yüksek güç laboratuvarının olmaması nedeniyle ülkemizdeki elektromekanik sanayinin üretimini

durdurup tüm elektrik cihazları konusunda tamamen dışa bağımlı hâle getirme müdahalesidir.

2004 yılında da aynı zorunluluk AG panolarına getirilmektedir ve üreticilere TSE'den gelen yazılarda 1.4.2004 tarihine kadar Tip Test Raporlarını teslim etmemeleri hâlinde TSE belgelerinin iptal edileceği belirtilmektedir.

Panolardaki Tip Test Sertifikası zorunluluğu tüm elektromekanik sanayimizi ele geçirme operasyonu mudur sorusunu akıllara getirebilir.

Yabancı şirketler kendi panolarında, yerli üreticimizin başarı ile ürettiği kesicileri, ayırıcıları, röleleri ve ölçü cihazlarını (ki bu cihazların neredeyse tamamını Tip Test Sertifikaları vardır) kullanmayı reddedip, bu cihazları kendi ülkelerinden getirmektedir. İşte elektromekanik sanayimizin önünü kesme burada başlamaktadır.

Ayrıca 2004 yılı başında uygulamaya konulan, panolarda kullanılacak tüm elektrik cihazlarında (klemens dahil) CE dolaşım şartı bu bağımlılığı daha da artırmakta ve elektromekanik sanayiimize yapılan saldırıları açık ve net olarak ortaya koymaktadır.

Panolarda CE dolaşım mühürlü cihazlar nedeniyle 1 ampermetreyi Avrupa'daki muadil ürünlerinden daha kaliteli üreten yerli imalatçıdan

14 milyon TL'sına almak yerine, bir Avrupa firmasından 58 milyon TL'sına almak zorundasınız.

Bu durumlar Türkiye'nin şekerpancarına ve tütününe yapılan saldırılardan sonra elektromekanik sanayicisine yapılan, yok etme ve "sen üretmeyeceksin, benden satın alacaksın" dayatmasıdır.

Yeni sanayileşen, yani arkadan gelip yetişen ülkeler, daha önce sanayileşmiş ülkelere doğal olarak rakip olmaktadır. Bu nedenle gelişmiş ülkeler, geriden gelen ülkelerin sanayileşmesine çeşitli takoz koyma taktikleri ile engel olmaya çalışmaktadır.

1789-1846 yılları arasında yaşamış olan Alman iktisatçı Friederich List, bu taktiği **merdiven itme taktiği** olarak adlandırmıştır.

List'e göre gelişmiş ülkeler buldukları yere çıkarken kullandıkları merdiveni başkaları kullanmasını tekmeleyip düşürmektedir. (Kicking away the ladder).

İşte ülkemizde kısa devre yüksek güç lâboratuvarı kurulmadan Tip Test Sertifikası zorunluluğu bastırması yukarıdaki merdiven itme taktiğiyle bire bir uyumludur.

Ülkemizde bulunan yerli pano üreticileri bazı akım değerlerinde Tip Test Raporuna sahiptir, fakat panolarının gerekli akım değerinde Tip Test Raporu sahibi olanlar çok azdır.

Yabancı şirketlerin bir kısmı ise kendi ülkelerinde üretim yaparken almış oldukları eski Tip Test Raporlarını şu anda ülkemizdeki ürettikleri panolar için de kullanmaktadırlar. Üretim tarzları değiştiğinden onların kullandıkları Tip Test Raporları geçersiz olmalıdır.

Buna karşı savunmaları Tip Test Raporunun bir kez alındığı şeklindedir. Evet, Tip Test Raporu bir kez alınır ama bizim buradaki söylemimiz kendi ülkelerindeki

imalât sırasında üretim yaparken almış oldukları Tip Test Raporlarını, ülkemizde tamamen değiştirilmiş üründe sadece aynı ismi kullanarak uygulayan şirketler içindir.

Elektrik mühendisleri olarak Tip Testinin yapılmasına teknik açıdan karşı çıkmıyor, aksine her üreticinin bu testleri yaptırmasını istiyoruz. Fakat bugün yabancı ülkelere büyük maliyetlerle alınan bu Tip Test Raporları ülkemizde kurulacak kısa devre yüksek güç lâboratuvarı sayesinde tüm üreticiler tarafından alınabilecektir.

Çin 1957, Macaristan 1958, Polonya 1961, Ukrayna 1968, Romanya 1971, Yunanistan 1973, Kore 1981, Tayvan 1985, Hindistan 1990, Meksika 1992 ve Güney Afrika 1996 yılında bu lâboratuvara sahip olmuştur. Orta ve yüksek gerilim düzeyinde faaliyet gösteren bağımsız bir yüksek güç lâboratuvarı ülkemizde halen kurulmamıştır.

Elektromekanik sanayiinde yeri ürünü programına almak isteyen bir firma araştırma safhasında yapılması gereken testlerin büyük bir kısmını yurt dışındaki lâboratuvarlarda yaptırabilmektedir. Oldukça pahalı ve külfetli olan bu testler nedeniyle üretici firma tasarım sırasındaki testlerden vazgeçmekte ve ileride almak isteyeceği bir sertifikada sorun yaşamamak için ve testlerden olumsuz sonuçlar çıkmaması için imalatında gereğinden fazla emniyet payı kullanmakta ve bu durum malzeme israfına neden olmaktadır.

Kısa Devre Yüksek Güç Lâboratuvarı, panoların yanı sıra trafo ve diğer elektrik malzemelerini de test edebileceklerdir.

Bugün 110 MVA bir trafonun İtalya CESİ Lâboratuvarına sadece nakli 250 bin USD tutmakta, test için de ayrıca ikinci bir 250 bin USD ödemesi gerekmektedir.

5 yılda yurt dışına ödenen test ücreti 8 milyon 47 bin USD'dir. Önümüzdeki 5 yılda bu rakamın 12 milyon USD olması öngörülmektedir.

Bahsi geçen Kısa Devre Yüksek Güç Lâboratuvarının tüm kuruluş maliyeti ise 30 milyon USD'dir. Tüm üreticilerin Tip Testi yaptıracağı göz önüne alınırsa bu kuruluş maliyeti hiç de yüksek değildir.

Bu nedenlere dayanarak ülkemizde Kısa Devre Yüksek Güç Lâboratuvarının kuruluşuna hemen başlanmasını ve **bu lâboratuvar kurulana kadar ulusal sanayicimizin önünü açmak için Tip Test Sertifikası zorunluluğunun askıya alınmasını istiyoruz. Eğer bu karar askıya alınmaz ise lâboratuvar kurulana kadar birçok üretici üretimini durdurmak zorunda kalacak ve lâboratuvar da amaçsız hale gelecektir.**

Bu konuda Elektrik Mühendisleri Odası'nın tüm şubelerinden ve merkezden duyarlı bir çalışma bekliyoruz.

50. YIL ETKİNLİKLERİ KOMİSYONU RAPORU

EMO 39. Dönem Genel Kurulu'na,

1954 yılında kurulmuş olan TMMOB ve Elektrik Mühendisleri Odası, 2004 yılında 50. kuruluş yılını kutlamaktadır. 50. yıl nedeniyle etkin, yaygın ve nitelikli bir kutlama programı hazırlamak ve bu nedenle örgütümüzün ve örgütlü faaliyetimizin 50 yıllık birikimini ortaya koymak ve bunları geliştirmek gerekmektedir.

38. Dönem Genel Kurulu'na bir önerge verilmiş ve bu önerge Genel Kurul'da kabul edilerek, yeni yönetim kuruluna görev vermiştir. Bu önerge doğrultusunda, Odamız merkezinde bir 50 yıl kutlamaları hazırlık komisyonu, Yönetim Kurulu kararınca oluşturulmuştur.

Genel amaç olarak, TMMOB'nin ve EMO'nun 50. kuruluş yılı olan 2004 yılında yapılacak kutlamaların hazırlığına başlayan bu komisyon, TMMOB düzlemindeki benzer komisyonlarla koordineli çalışmayı hedeflemiştir.

Komisyonumuz, geçen dönem yapılan bu çalışmalarını da değerlendirerek, aşağıda kabaca çerçevesi konulmaya çalışılan taslak üzerinde çalışmaların sürdürülmesini kararlaştırmıştır.

1. Şubelerimizde merkezi komisyonla koordineli komisyonlar kurulması

2. Kurulacak komisyonların öncelikle kuurcu üyelerle ilişki sağlanması, bu amaçla geniş ve etkin bir kurucu üye listesi çıkarılması

3. EMO'nun 50 yıllık profilinin çıkarılması

4. Üniversitelerle ilişkiye geçilmesi

5. Odamız tarihinde, her çeşit katkısı olan üyelerle ilişkiye geçilmesi

6. 50 yıllık birikimin kapsamlı bir arşiv ve dökümantasyon işinin yapılması

6.1. 2004 yılında meslekte 50 yıl ve üzerini geçen üyelerin tam listesinin oluşturulması

6.2. Oda organlarında yer alan tüm üyelerin listesinin çıkarılması

6.3. Oda dergisinin komple taranması ve dizin oluşturulması

6.4. Odanın tüm faaliyetlerinin (basın açıklamaları, panel, kongre vb) derlenmesi

7. 50. yıl anısına ödülleri verilmesi

8. Meslek alanımızdaki ilklerin tespiti

8.1. İlk elektrik

8.2. İlk santraller (dizel, hidrolik, termik, doğal gaz, rüzgar, gaz türbini, jeotermal gibi)

8.3. İlk fakülte

8.4. İlk bölüm

8.5. İlk kurumlar (Etibank, TEK, EİE, YSE gibi)

9. 50. yıl anısına yayın

9.1. Ahmet Akhunlar-Elektronığe Giriş

9.2. Hasan Halet Işıkpınar- 1932 L'Industrie Elektrique Et Les Ressources Matrices De la Turquie vb. Gibi

10. Hatıralar, deneyimler

10.1. EMO'nun devrimci-demokrat dönemi

10.2. İstanbul Şube binasının alınması

10.3. Seyfi Uzel; TCDD Trafo Keşfi 1936

11. Yaşayan ilk üyeleri ziyaret ve toplantılar yapılmasına

12. Kutlamalar sürecinde yapılması düşünülenler için bilgi ve birikimlerinden faydalanmak üzere geniş bir isim havuzunun oluşturulmasına

13. 50. yıl anısına afiş, rozet, hatıra para, hatıra pul vb. işlerin yapılmasına ve 2004 yılında yapılacak her etkinlikte 50. yıl logosunun kullanılmasına

14. Yazılı ve görsel basında 50. yıla ilgili etkinliklerin duyurulmasına

15. Şubelerin bulunduğu illerde, ilgili belediyelerle görüşülüp EMO 50. Yıl parklarının kurulmasına

16. Orman Bakanlığı ile görüşülerek 50. yıl anısına, EMO 50. yıl ormanı oluşturulmasına

17. Ankara merkezinden başlayarak, zamanla tüm şubelerin bulunduğu illerde EMO Mühendis Evleri kurulmasına

18. İstanbul Silahtarağa Santrali'nin, Elektromekanik Müzesi ve Fuar alanı haline getirilmesi için girişimlerde bulunup gerçekleştirilmesi için çalışmaya

19. Çankaya Belediyesi ile görüşülerek, Merkez Binasının bulunduğu sokağın isminin EMO Sokağı olarak değiştirilmesi için çalışma yapılmasına karar verilmişti.

Merkezi düzeyde sürdürülen çalışmaların en önemli sonucu olarak e-arşiv çalışması tamamlanmış olup Odamız web sayfasında emo.org.tr uzantılı e-posta adresine sahip üyelerimizin kullanımına açılmıştır.

Uygulanabilir bir program oluşturulması ve amaca uygun bir çalışma için yeterli bütçe ayrılmasını öngörüyoruz.

Saygılarımızla.

SMM Sorunları Komisyonu Raporu

Bugün ülkemizde meslek alanımız pek çok sorunla karşı karşıyadır. Dışa bağımlı ve geri kalmış bilim ve teknoloji üretmeyen, üretimden uzaklaşmış bir ekonomik yapı nedeniyle hem mühendislik mimarlık eğitiminde hem de mesleğin uygulaması sırasında birçok olumsuzluk ve sorun yaşanmaktadır. Dışa bağımlı sanayileşme, hızlı ve plânlı kentleşme sonucu oluşan kentsel fiziksel mekân, sosyal ve teknik alt yapı düşük standartlarda olup toplumun temel gereksinimlerini karşılamaktan uzaktır.

Uluslararası sermayenin “Yeni Dünya Düzeni” denen “Küreselcilik” ideolojisinin dünyamızı sosyo ekonomik eşitsizlikler, savaşlar, göçler, açlık ve yoksullukla bir felâkete doğru sürükleyişine tanık oluyoruz. İnsanlığın ortak ürünü olan teknolojik gelişmeler, dünya insanlığına daha mutlu ve güvenli bir yaşamı sunabilecek düzeye geldiği hâlde çok geniş toplum kesimlerinin bu gelişmelerden yararlanması engellenmekte, ekonomik ve siyasal bağımlılıkla birlikte yoksullaşma süreci tüm kesimleri olduğu gibi serbest çalışan mühendis mimar, kısaca SMM diye adlandırdığımız kesimleri de derinden etkilemeye devam etmektedir.

Uluslararası egemenler az gelişmiş ülkeleri kendilerine daha bağımlı hâle getirmek için bu ülkelerde oluşturdukları üst kurullar aracılığıyla kendi ürünlerini tanımlayan yönetmelikler ve tüzüklerle yerli üretimi de tehdit eder hâle gelmişlerdir. Biz SMM'lerin yeni teknolojilerin uygulamalarına karşı olması elbette düşünülemez. Ancak mühendislik uygulaması olarak daha ekonomik çözümler bulunabiliyorken söz konusu ürünlerin yönetmelik gereği bile olsa bir dayatma

olarak karşımıza getirilmesini kabul etmemiz olanaksızdır.

Bu rapor çerçevesinde Komisyonumuzun tespit ettiği SMM sorunlarından bazıları şöyledir.

1. Yasal Sorunlar

Mühendislik müşavirlik ve yüklenicilikle ilgili hizmet alanlarında genel olan bazı yasaların (İmar Yasası, Kamu İhale Yasası, TMMOB Yasası, Mühendislik Mimarlık Hakkında Yasa, Yapı Denetimi Yasası, Enerji Piyasası Yasası vb) yanında elektrik mühendisliği hizmetine ilişkin diğer kurum ve kuruluşların yönetmelik, tüzük, tebliğ ve buna benzer düzenlemeleri mesleğin uygulanmasına yön vermektedir. Son dönemde mesleğimizle ilgili yeni çıkan ya da tadil edilen yasalar, yeni yönetmelik ve genelgeler peşi sıra yayınlanmaktadır. Baş döndürücü hızla yürürlüğe giren bu dokümanları izlemek ve bunları yorumlamak giderek daha da olanaksızlaşsa da görüş oluşturmak gereklidir.

2000 yılı içinde Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği, 2001 yılında Elektrik Tesislerini Topraklama Yönetmeliği, 2002 yılında Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, 2003 yılının sonunda Elektrik İç Tesisleri Proje Hazırlama Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. 2004 yılı içinde de Yıl-

dırmından Korunma Yönetmeliği yayımlanacak, ayrıca Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği de tadil edilecektir.

Tasarım, tesisat tekniği ya da yüklenici hatalarının yanı sıra yetkisiz kişilerce yapılan tesislerin önüne geçilememesi, siyasî ve idarî hatalar, mevzuattaki yetersizlik ve eksiklikler, yönetmeliklerin tam olarak uygulanmaması, bir kısım yönetmeliğin ise gelişen teknolojiler karşısında günün koşullarına uyum sağlayamamasından ve uygulanabilirliğini yitirmesinden kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır. Bu eksiklerin uygulamada getirdiği sonuçlar elektrik mühendisliği açısından ölümcül kazalar, yangınlar ya da malzeme israfı gibi kimi dışavurumlarda somut biçimde ortaya çıkmaktadır.

2. Ücret Sorunları

Serbest müşavir mühendislerin en önemli sorunlarından birisi de, elektrik mühendisliği hizmetleri için ödenen ücretlerin elektrik mühendisinin yaptığı işlere, aldığı sorumluluklara veya donatıldığı yetkilere oranla son derece düşük olmasıdır. Bunun sonucu olarak elektrik mühendisliği SMM büroları teknik donanım, eleman niteliği ve mekân açısından oldukça kısıtlı olanaklarla çalışmakta, kendilerini geliştirme ve rekabet edebilme olanaklarını azaltmaktadır. Özellikle iç tesisat alanında çalışan SMM'lerin diğer bir sorunu da yapı üretim sürecindeki diğer disiplinlerdeki mimar ve inşaat mühendislerinin kendilerini işveren olarak görmeleridir. Bu kesim; elektrik mühendisliği hizmetlerini küçümseme vb. nedenlerden ötürü en az ücret tanımlarının altında ücret ödeme eğilimini sürdürmektedirler.

3. Mesleki Yeterlilik Sorunları

Gerek yapı, gerekse diğer elektrik tesis üretim süreçlerinin en önemli bileşenlerinden olan elektrik tesisat alanındaki yeni ürünler, ileri tasarım ve yapım teknolojilerinin kullanımı, ülke ekonomisi açısından olduğu kadar can güvenliği yaşam kalitesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu sektörde çalışanların bilgi ve beceri düzeyini yükseltmek için meslek içi eğitime önem vermek gerekmektedir. Elektrik mühendisliği eğitiminde büyük sorunlar bulunmaktadır. Öğrenciler birbiri ardına açılan alt yapısı ve öğretim üye kadrosu yetersiz kurumlarda eğitimini tamamlanmakta ve diplomasını alan her elektrik mühendisi bu koşullara karşın sınırsız yetki ve sorumlulukla donatılmaktadır.

Mühendislik lisans eğitimindeki eksiklik ve yetersizliklerle birlikte, aynı sorun meslek içi eğitim konusunda bulunmaktadır. Bugüne değin meslek içi eğitim konusunda ülkemizde herhangi bir sistematik çaba bulunmamaktadır.

Elektrik Mühendisleri Odası örgütülüğü içinde hayata geçirilmeye çalışılan Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) meslek içi eğitimi belirli bir standardizasyona kavuşturmayı amaçlamaktadır. 2004 yılından itibaren ilk kez yapılan SMM başvurularında, başvuru sahipleri meslek içi eğitime tabi tutulacak ve başarı gösterenler SMM olabileceklerdir.

4. Yapı Denetim Uygulamasına İlişkin Sorunlar

Yaşanılan 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremleri, Türkiye'de ulusal, bölgesel ve kentsel planlama anlayışının ve kurumlarının tümüyle nasıl ortadan kaldırıldığını ve bu plansızlık ortamında kaçak, denetimsiz yapılaşmayı teşvik eden politik uygulamaların yol açtığı ağır yıkım ve yarattığı sosyal

sonuçlarını bütün açıklığıyla gözler önüne sermiştir.

Ancak yaşadığımız bu felaketlerden ders alınarak ülkemizin imar hukuku, planlama, kentleşme, sanayileşme, ulaşım altyapısı ve yapı üretimiyle bütün bu süreçlerin kamusal denetiminin bir bütünlük içerisinde ele alınması gerekir ve beklenirken, önce 595 sayılı KHK sonrasında 4708 sayılı yasa ile kamusal denetim alanı özel şirketlere devredilerek ticarileştirilmeye, denetim yerine denetimsizlik yaratılmaya çalışılmıştır. 19 ilde uygulanmaya başlanan yapı denetimi mevzuatı çalışmalarını SMM bürosu olarak sürdüren mühendislik ve mimarlık bürolarının hizmet üretimini olumsuz etkilemiştir. Bu bağlamda uzun yıllarda mesleğe ilişkin yapılan kimi tartışmalı yasal düzenlemelerin (Fen Adamları Yönetmeliği, genelgeler vb) yanı sıra kamu yetkililerinin anlamsız uygulamaları ile hizmet alanları daraltan ve çalışmalarını geliştirmesi engellenen SMM elektrik mühendislerinin, imar mevzuatındaki en önemli mühendislik olgusu olan yapılardaki elektrik tesisinin fenni mesuliyet (TUS) yetkisi, çıkarılan 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Yasa ile ellerinden alınmıştır.

Yapı denetim mekanizmaları oluşturulurken elektrik mühendisliği ile ilgili alanlarda mesleki hizmet tasarım kapsamı içinde kalan tasarım uygulamalarda SMM belgeli meslektaşlarımızın belirleyici ve yönlendiriciliği zedelenmiş, yapı kalitesinin yükseltilmesi açısından önemi yadsınmış, yapılan yasal düzenlemelerle sadece proje çizim hizmeti veren eleman düzeyine indirgenmiştir.

Elektrik tesisat sektöründe bu konulara ilgisi ve merakı yüksek düzeyde, yetenek ve becerileri mesleğe uygun, pratik bilgilerle donatılmış SMM belgeli elektrik mühendislerine yapı denetiminde bir işlev verilmemesi, buna karşılık elektrik mesleki mevzuat bilgisi ve teknik yeterlilik düzeyi belirsiz, kimilerinin çalışma yaşamları boyunca yapı sektörüyle ilişkileri sınırlı olan ya da verdiği hizmetlerin üzerinden uzun yıllar geçtiği gözlenen, çoğunlukla emekli konumda bulunanlarla, çeşitli nedenlerle işsiz meslektaşlarımızın istihdam edilerek elektrik mühendisliği hizmetlerinde yapı denetim uygulamasının nitelikli bir biçimde yapılması mümkün gözükmemekte, bu meslektaşlarımızın mühendislik diplomalarının

yapı denetim mekanizması içinde bir çeşit sömürü aracı olarak kullanılmasına yol açılmaktadır.

5. Güvenlik ve Yangın Algılama Alanına İlişkin Sorunlar

Ülkemizde yangın algılama, kontrol ve elektronik güvenlik sistemleri uygulayan kişi ve kuruluşların mesleki örgütlenmesini ve varlığını tanıyan yeterli yasal düzenleme bulunmamaktadır. Kuşkusuz bunun doğal sonucu olarak mesleği uygulamaya yetki ve yeterlilikleri olduğu denetlenemeyen kişi ve kuruluşlarca tasarım, üretim, yapım vd. çalışmalar gelişigüzel yürütülmektedir.

Yangın ve güvenlik sistemleri konusunda gerçek bir denetleme söz konusu olmadığı için, yapı ve tesisleri açısından gerekli olup olmadığı bilinmeyen, çoğu dış alımla sağlanmış ürünlerin satış ve montajıyla bu sistemler kurulmakta, ülke kaynakları kontrolsüz harcanmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde “yangın ve güvenlik mühendisliği” uzmanlık alanının içinde bulunan bu sistemlerin tasarım ve denetim hizmetlerinin ülkemizde bu konuda uzman elektrik ve elektronik mühendisleri tarafından yürütülmesi gerekmektedir. TMMOB Yasasının mesleğin düzenlenmesine yönelik verdiği yetkiye dayanarak EMO'nun konuyla ilgili mesleki uygulama esaslarını saptayarak bu hizmetleri yürüten kişi ve kuruluşlara büro tescil ve SMM belgesi vermesi ve bunların ilgili projelerinin mesleki denetiminin yapılması yangın ve güvenlik sektörüne bir disiplin getirecektir.

6. Yüklenici Sorunları

Elektrik mühendisliği mesleğini yüklenici olarak sürdüren meslektaşlarımız, kalitesiz elektrik tesisi üretimine neden olan haksız rekabet ve aşırı fiyat indirimi vb. sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

Yüklenici olarak çalışan SMM'ler elektrik iç tesisat yapım işlerini üstlenmekte büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu sektör, nitelikli yapılan dışında genel olarak teknisyen egemenliğinde bulunmaktadır.

Bilindiği gibi 150 kW'in üstündeki bütün AG tesislerinin bir mühendis yüklenici tarafından yapılması gerekmektedir. Bu tür tesisler, genellikle bazı meslektaşlarımız tarafından yapılmamış olmasına karşın imza kullanılarak yasallaştırılmaktadır. Aynı şekilde gücü ne olursa tüm YG tesisleri ve ancak bir mühendis yüklenici tarafından yapılabilir. 150 kW üstündeki AG tesislerinde olduğu gibi, AG dış şebeke ve YG tesislerine de teknisyenlerin yaptığı işlerin bazı SMM'lerin imzasıyla geçici kabulleri yapılmakta, bu durum yüklenici SMM'ler arasında haksız rekabet ortamı doğurmaktadır.

7. Kamu Kurumları ile İlgili Sorunlar

SMM meslektaşlarımız, faaliyetleri gereği Bayındırlık Müdürlüğü, İller Bankası, belediyeler, TEDAŞ, Türk Telekom vb. gibi bazı kamu kurumuyla ilişki içinde olmak zorundadırlar. Süreç içinde bu kurumlarla çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Fakat sorunların çoğunun TEDAŞ ile ilgili olduğu gözlemlenmektedir. Söz konusu kurumda uzman personel sayısının giderek azalması, bu sorunların ana nedeni olarak görülmektedir. Proje onay sürelerinin uzun olması, enerji müsaadelerinin geç verilmesi, geçici kabullerde belirli bir standardın olmaması, başvuruların geç yanıtlanması, farklı uygulama yapılması, bürokrasinin geç işleyişi bu kurum ile ilgili meslektaşlarımızın arasındaki ana sorun olarak görülmektedir.

Son dönemde yaşanan bir başka olumsuzluk da, yürürlükteki yönetmeliklerin ortaya koyduğu minimum güvenlik kriterlerine uyulmayarak, keyfi uygulamaların yapılmasıdır. Bilindiği gibi

mühendislik güvenlik ile ekonomiklik arasında optimum çözümü bulabilmektedir. Ekonomi göz ardı edilerek salt güvenlik anlamında bir dayatma mühendislik olarak savunulamaz. Günümüz uygulamalarında ise bu durum, mühendisin tasarımına müdahale etme noktasına gelmiştir.

Yukarıda sözü edilen sorunların aşılmasında EMO'ya büyük sorumluluklar düşmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- 1.Yeni yasa ve yönetmeliklerin hazırlanması sürecine müdahil olunmalı ve tanıtılması amacıyla seminerler düzenlenmelidir.
2. Meslek içi eğitim sadece yeni SMM'lere değil, tüm SMM'lere verilmeli ve bir standardizasyona kavuşturulmalıdır.
3. SMM Yönetmeliği ve etik kurallara uymayan ve haksız rekabet yaratan SMM'ler saptanarak önce uyarılmalı, olumsuz durum sürerse Oda Onur Kurullarına sevk edilmelidir.
4. Kamu kurumları izlenerek, yönetmeliklerin yanlış yorumlanması durumunda ya da keyfi uygulamalarda hukuksal süreçler başlatılmalıdır.
5. Mesleki denetim kriterlerinin tüm EMO birimlerinde değişikliğe uğratmadan uygulanması sağlanmalı, sadece proje fiyatları tartışılması yerine, proje düzenleme, tasarım ve hazırlama kriterlerinin saptanması, proje içeriği ve kalitesinin yükseltilmesi ve bu yönde bir Oda denetiminin sağlanması ile haksız rekabetin önlenmesi amaçlanmalıdır.
6. Son dönemde EPDK uygulamaları başta olmak üzere sektörümüzle ilgili birbiri ardına yayınlanan yönetmelik ve uygulama talimatları merkezi olarak izlenmeli ve üye çıkarlarına ters olan uygulamaların daha baştan önüne geçilebilmesi için mesleki, idarî ve hukukî çalışma yapılmalıdır.

EMO-Genç Komisyonu Raporu

EMO-Genç çalışmaları, dönem boyunca 1 Kasım 2003 tarihinde ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezinde gerçekleştirilen “EMO II. Öğrenci Kurultayı” ekseninde gerçekleştirildi. Yapılan tüm çalışmalar, bir yandan güçlü ve etkin bir öğrenci komisyonunun oluşturulması hedefini taşıırken diğer yandan kurultay örgütlenmesi amacına da hizmet etmiştir.

İki yıllık bir dönem içinde yapılan faaliyetlerden belli başlı olanlarını burada kısaca sıraladıktan sonra en önemli faaliyetimiz olan kurultay hakkında daha ayrıntılı bir bilgilendirme yapılacaktır. EMO-Genç, hemen her hafta yapılan toplantıların yanında dört ana başlıkta çalışmalarda bulunmuştur:

1) *Mesleki teknik faaliyetler:* Öğrencilere staj yeri bulunmasından, teknik seminer ve söyleşilere kadar çok geniş bir alanda yürütülen faaliyetlerde dikkati çeken nokta, daha önceki dönemlerde eksik bırakılan bilgisayar mühendisliği alanının en çok çalışma yürütülen ve katılım sağlanan alan olmasıdır. Bu başlık altında toplanabilecek etkinliklerimiz şunlardır:

Söyleşi: “Göktürk Üçoluk’la Akademisyenlik Üzerine” (14 Mayıs 2003)

Söyleşi: “Özgür Yazılım (Onur Tolga Şehitoğlu)” (21 Mayıs 2003)

2) *Sosyal kültürel faaliyetler:* Bu dönemde önem verdiğimiz bir diğer alan da, okullarda yürütülen eğitimin ezberci ve rekabetçi olmasından dolayı sosyal ve kültürel yaşam alanları bulmakta zorlanan öğrencilerin bu tür faaliyetleri gerçekleştirebilmesi olmuştur. Yapılan etkinlikler:

Film gösterimi: “Full Metal Jacket” (12 Aralık 2002)

Film gösterimi: “Güneşli Pazartesiler” (28 Aralık 2003)

Açılış ve Tanışma Kokteyli (10 Ekim 2003)

TMMOB Öğrenci Tanışma Çayı, Gazi Üniversitesi (9 Ekim Perşembe)

ODTÜ’de EMO ve EMO-Genç Tanıtım Toplantıları: 8-9 Nisan 2003

Ayrıca Çankaya, Atılım, Gazi, Erciyes, Cumhuriyet, Kırıkkale Üniversitelerinde “EMO ve EMO-Genç Tanıtım Toplantıları” yapılmıştır.

3) *Toplumsal faaliyetler:* Üniversite eğitiminin genel olarak değerlendirilmesi ve eleştirilmesinden, okullardaki öğrenci boykotlarından, “Irak’ta Savaşa Hayır” ve 1 Mayıs eylemlerine katılmaya kadar pek çok çalışmanın yürütüldüğü bu alan “EMO II. Öğrenci Kurultayı”nın örgütlenmesi çalışmalarımızın da temel ayağı olmuştur.

Söyleşi: “Enerji Politikaları ve Savaş” (7 Mayıs 2003)

4) *Yayın faaliyetleri:* Nisan ve Eylül aylarında olmak üzere tüm şubelerin öğrenci üye komisyonlarına yönelik merkezi düzeyde iki tane EMO-

Genç bülteni çıkarılmış ve bir adet de “EMO ve EMO-Genç nedir?” başlıklı bir broşür hazırlanmıştır.

Yukarıda da ifade edildiği gibi gerek şube gerekse merkezi düzeyde iki yıllık dönem içerisinde EMO-Genç faaliyetleri içerisinde en önemli olanı “EMO II. Öğrenci Kurultayı” olmuştur. Dolayısıyla bu konuya özel bir başlık ayırmak gerekmektedir. Kurultaya yönelik olarak yapılan bütün merkezi toplantılar Ankara’da yapılmıştır.

EMO II. Öğrenci Kurultayı

Elektrik Mühendisleri Odası II. Öğrenci Kurultayı 1 Kasım 2003 tarihinde ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi’nde gerçekleştirildi. EMO’ya bağlı 11 şubeden toplam 850 elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisliği öğrencisi-

nin katıldığı kurultayda; “üniversite öncesi eğitim”, “üniversite eğitimi” ve “üniversite sonrası yaşam” olmak üzere üç ana başlıkta toplam 27 bildiri sunuldu. Eğitimin işlevi ve tarihçesinden ÖSS ve YÖK’e, meslek seçiminden, kadın mühendislerin sorunlarına, yabancılaşmaya, işsizliğe kadar pek çok alanda eğitimin asli unsuru olan öğrenciler kendi sorunlarını ve çözüm önerilerini özgürce ifade ettiler.

Urfa’da kaçak elektrikle mücadele ederken öldürülen Adana Şube eski yöneticilerimizden Hasan Balıkcı’nın anısına düzenlenen kurultayda, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Güvenç ve EMO YK Başkanı Cengiz Göltaş da birer açılış konuşması yaptılar.

Kaya Güvenç, konuşmasında gündemde olan YÖK-YEK tartışmalarına değinerek, istihdamın, yatırımın ve teknoloji üretiminin olmadığı yerde bu tartışmaların anlamsız olduğunu belirtti. TMMOB’nin, 23 Oda, 34 İl Koordinasyon Kurulu ve 1000 birimden oluşan, yaklaşık 450 bin mühendisin üye olduğu bir örgütlülük olduğunu ve bütün mühendis ve mimarları ilgilendiren ve bütün sektörleri kesen bir nok-

tada görüş bildirdiğini söyleyen Güvenç, birliğin, kuruluş tarihi olan 1954 yılından günümüze gelişimini özetleyerek, 1970’lerden itibaren ülkeyi ve dünyayı sorgulayan, algılayan, mühendislerin ve mimarların sorunlarının diğer emekçi sınıfların sorunlarıyla önemli paralellikleri olduğunu farkederek anlayışın birlik yönetimlerinde bulunduğunu, dolayısıyla YÖK tartışmalarından, demokratikleşmeye, savaştan ülkede uygulanan ekonomik politikalara, IMF’ye kadar pek çok sorunun TMMOB’nin doğal gündemi olduğunu söyledi.

Cengiz Göltaş da yaptığı konuşmada, son yirmi yıla damgasını vuran neo-liberal politikaların ışığında eğitimin kar amaçlı bir piyasa etkinliği haline getirilmek istendiğinin altını çizerek, 24 Ocak kararlarıyla önü açılan bu sürecin 1981 yılında kurulan YÖK ile eğitim alanında ifadesini bulduğunu söyledi. Üniversitelerin dinden, devletten, sermayeden ve silahlı kuvvetlerden bağımsız olması gerektiğini vurgulayan Göltaş, bunun için akademik, idari ve mali özerkliğin sağlanmasının vazgeçilmez olduğunu ifade etti.

Açılış konuşmalarının ardından, Hasan Balıkcı anısına bir dia gösterisi ile devam eden kurultayda sunulan bildirilere, yapılan tartışmalar sonucu alınan kararlara ve tartışmaların bant çözümlerine odamızın web sayfasından ulaşabilirsiniz.

Kararlar

- 1) EMO-Genç, üniversitelerin, özgür, bilimsel ve demokratik bir temelde şekillenebilmesi için, öğrencilerin sosyal örgütlenmelerinin yaşamsal bir önemde olduğu bilinciyle, üniversite yönetimleri tarafından dayatılan rekabetçi, yoz ve bireyci bir “sosyal” yaşama alternatif olarak; dayanışmacı ve özgürlükçü ilişkilerin örgütlenebileceği sosyal yaşamı savunur.
- 2) EMO-Genç, bilimin , savaş gibi yıkıcı ve yok edici amaçlar için değil; barış için yani insanlığın yararına üretilmesini ve kullanılmasını savunur.
- 3) EMO-Genç eğitim sisteminin, sindirilmiş pasif, yaratıcılıktan ve düşünmeden uzak birer kişilik yapısı yaratması

değil; düşünen sorgulayan ve yaratan bir kişilik yaratmayı erek edinmesini savunur.

4) EMO-Genç, mühendislik eğitiminin, sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmesini değil, toplumun ve insanlığın ihtiyaçlarını esas alan bir çizgide yapılmasını savunur. Bu nedenle, genel olarak "eğitimin özelleştirilmesi" başlığı altında toplanabilecek, bilimin meta-laşması sonucunu doğuran; harçlar, paralı yaz okulları, teknokentler, özel şirketlere proje ve danışmanlık hizmeti ile finanse edilen döner sermaye ve özel yani vakıf üniversiteleri ve ikinci öğretim uygulamalarını reddeder.

5) EMO-Genç, eğitim sürecinde, öğretmeni sürecin öznesi, öğrenciyi ise biçimlendirilmesi gereken bir nesne olarak gören anlayışı reddeder ve öğrencilerin eğitim sürecine, müfredatın da belirlenmesi dahil her konuda etkin katılımını savunur.

6) EMO-Genç, fırsat eşitsizliğine ve sadece parası ve olanağı olanların iyi bir eğitim almalarına yol açan, ÖSS gibi üç saatlik, bilgi bile ölçtüğü şüpheli olan çoktan seçmeli merkezi sınav sistemi ile insanların geleceklelerinin belirlenmesine karşıdır. Alternatif olarak, eğitimin ilk döneminden itibaren, ilgi ve becerilerinin değerlendirilerek kişinin yönlendirilmesiyle, ilgi duyduğu alanda eğitim görebilmesini savunur.

7) EMO-Genç, eğitimin her düzeyde anadilde, parasız, bilimsel ve demokratik nitelikte olmasını savunur.

8) EMO-Genç, eğitimin asli unsurları olan, öğrenci, akademik personel ve üniversite çalışanlarından oluşan bir kurul aracılığıyla yönetilmesini savunur. 12 Eylül dayatması YÖK'e karşıdır.

9) Bilimin ve öğretimin en temel hedefi düşünme yeteneklerini geliştirmektir. Yabancı dilde eğitim ise düşünme sürecinin hammaddesi olan anadili yadsıyarak; eğitim ve öğretimin temel unsuru olan iletişimi zayıflatır; bilimin ve öğretimin ihtiyaç duyduğu ifade ve anlama becerilerini köreltir; düşünmeden başlayarak konuşmaya, dinlemeye, okumaya bilimin her alanında çeviri sürecine mecbur bıraktığı için zaman ve emek kaybına yol açan verimsiz bir sistemdir. Bu sebepten dolayı EMO-Genç yabancı dilde eğitime karşıdır.

10) EMO-Genç, kendi meslek alanına özgün çalışma alanlarında her türlü cinsel ayrımı reddeder ve bu konuda yaşanan sorunları gündemine alarak, cinsel ayrıma karşı yürütülen mücadeleyi destekler, kadınların ve kadın mühendislerin sorunlarına karşı duyarlıdır

11) Ekonomik, sosyal sorunların, işsizliğin savunma sanayiine kamudan olağanüstü miktarda pay ayrılmasından ve bu dolayısıyla gerek YÖK, gerekse ekonomik problemlerde militarist politikaların ve silahlı kuvvetlerin belirleyici olmasına karşıdır.

12) Geleceğin mühendislerinin bir örgütlülüğü olan EMO-Genç, meslek odalarındaki örgütlenmenin yanı sıra; mühendislerin, buldukları iş kollarındaki sendikal birliğini ve mücadelesini destekler ve bu doğrultuda kendi alanında çalışmalar yürütür.

13) EMO-Genç üst örgütü olan TMMOB'nin bilim ve teknolojinin halk yararına kullanılması mücadelesini kendi mücadelesi sayar. Bu mücadelenin daha güçlü verilebilmesi ve uluslararası tekellerin saldırılarına karşı durulabilmesi için daha fazla

üyenin karar süreçlerine katılımını ve aktif yönetici-pasif üye ikilemine düşülmemesi gerektiğini savunur.

14) Özellikle son 20 yıldır ekonomiyi düze çıkarmak adına yapıldığı söylenen özelleştirmeler, söylenenin aksine işsizliği, borçlanmayı ve ekonomideki tıkanıklığı arttırmış, üretimdeki verimliliğin azalmasına neden olmuştur. Son birkaç yıldır üretim alanından çıkıp sağlık, eğitim gibi alanlarda da kendini gösteren özelleştirme politikaları, parası olmayanın, bu en temel insani haklarından mahrum kalmasına eden olmuştur. İlerici demokratik bir kitle örgütü olan EMO'nun öğrenci komisyonu EMO-Genç ülkemizi gelecekte daha fazla bağımlı, daha fazla yoksul kılacak olan özelleştirme politikalarına sessiz kalamaz. EMO-Genç önümüzdeki dönemden itibaren genelde özelleştirme ve serbest piyasa mantığına, özelde ise Telekom, TEKEL, THY, Seydişehir Alüminyum Tesisleri ve Petkim olmak üzere tüm özelleştirme çalışmalarına karşı yürütülen faaliyetlere destek olmalı ve kamuoyunun bilgilendirilmesini sağlamalıdır.

15) Bugün, Ortadoğu'da yaşanan kaos ortamı Kuzey Amerika (ABD) hükümetinin bir işgaline dönüşmüştür. Hiçbir koşulda savaşların haklı gerekçesi olmamakla birlikte, bu savaşın ve işgalin de zahiri nedenlerinin gerçek dışı ve hayal mahsulü olduğu ortaya çıkmıştır. Böylesi bir işgalde ülkemizin taraf olması ve işgale destek için asker göndermeyi tartışması utanç vericidir. EMO-Genç, Irak'ta işgale son verilmesini ve ülkemizin emperyalist çıkarlara alet olmaması gerektiğini savunur. Tüm dünyada barış ve adaletin dünya halklarının ortak mücadelesiyle kurulmasını savunur.